ДЕЛЕГИРАН РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2022/2114 НА КОМИСИЯТА

от 13 юли 2022 година

за допълнение на Регламент (ЕС) 2020/1503 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на регулаторните технически стандарти, с които се определят първоначалният тест на познанията и симулацията на способността на потенциални неопитни инвеститори за понасяне на загуби при проекти за колективно финансиране

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2020/1503 на Европейския парламент и на Съвета от 7 октомври 2020 г. относно европейските доставчици на услуги за колективно финансиране на предприятията и за изменение на Регламент (ЕС) 2017/1129 и на Директива (ЕС) 2019/1937 ([1]), и по-специално член 21, параграф 8, четвърта алинея от него,

като има предвид, че:

(1) За да се гарантира, че доставчиците на услуги за колективно финансиране извършват по хармонизиран начин първоначалния тест на познанията на потенциалните неопитни инвеститори, посочен в член 21 от Регламент (ЕС) 2020/1503, е необходимо да се установят общи правила за оценка на това дали предлаганите услуги за колективно финансиране са подходящи за потенциалните неопитни инвеститори, както и кои са тези услуги.

(2) С цел да се гарантира, че доставчиците на услуги за колективно финансиране ще се уверят, че потенциалните неопитни инвеститори разбират нивото на риска, свързан с инвестициите в колективното финансиране, доставчиците на услуги за колективно финансиране следва да предприемат разумни мерки, за да гарантират, че информацията, събрана от потенциалните неопитни инвеститори, е надеждна и отразява точно техните познания, умения, опит и финансово положение, инвестиционни цели и основно разбиране за инвестиционния риск.

(3) Инвеститорите следва да бъдат информирани ясно и по еднакъв начин относно рисковете, които биха понесли, ако решат да инвестират в услуги за колективно финансиране. Поради това доставчиците на услуги за колективно финансиране следва да отправят към потенциалните неопитни инвеститори, които не са издържали първоначалния тест на познанията, хармонизирано предупреждение за рисковете, спазвайки специфични изисквания за начина, по който следва да се представя предупреждението на такива инвеститори.

(4) С цел да се насърчи защитата на инвеститорите и да се гарантира, че симулацията на способността за понасяне на загуби се извършва адекватно от потенциалните неопитни инвеститори, доставчиците на услуги за колективно финансиране следва да предоставят на своя уебсайт онлайн инструмент за изчисляване, предназначен да помогне на потенциалните неопитни инвеститори да симулират способността си да понасят загуби. Поради чувствителния характер на информацията, която се предоставя от потенциалните неопитни инвеститори в такъв онлайн инструмент за изчисляване обаче, този инструмент следва да бъде създаден по начин, който да не позволява на доставчиците на услуги за колективно финансиране да имат достъп до информацията, въведена от потенциалните неопитни инвеститори, или да я записват.

(5) С цел да се гарантира, че информацията, предоставена от потенциалните неопитни инвеститори в инструмента за онлайн изчисляване, не може да бъде събирана без тяхното изрично съгласие, този инструмент следва да бъде създаден по начин, който не позволява на доставчиците на услуги за колективно финансиране да променят или да се намесват в резултата от симулацията, извършена от потенциалните неопитни инвеститори. Освен това, за да се защитят потенциалните неопитни инвеститори, и по-специално да им се даде възможност да проверяват дали информацията, която са въвели, е вярна и точна, резултатът от симулацията на способността за понасяне на загуби не следва да се събира пряко от доставчиците на услуги за колективно финансиране, а следва да се споделя единствено доброволно от потенциалните неопитни инвеститори, след като те преценят, че резултатът от симулацията отразява адекватно способността им да понасят загуби.

([1]) ОВ L 347, 20.10.2020 г., стр. 1.

(6) С цел да се гарантира гъвкавост в начина, по който се извършва симулацията на способността за понасяне на загуби, доставчиците на услуги за колективно финансиране следва да могат да предложат на потенциалните неопитни инвеститори възможността да симулират способността си да понасят загуби чрез различен метод, без помощта на онлайн инструмента за изчисляване, при условие че такава възможност се предлага в допълнение към предоставянето на онлайн инструмента за изчисляване на уебсайта на доставчиците на услуги за колективно финансиране.

(7) С цел да се гарантира хармонизиран подход при симулацията на способността на потенциалните неопитни инвеститори да понасят загуби, следва да се определят правила за начина, по който да се изчислява нетната стойност на потенциалните неопитни инвеститори въз основа на годишния им доход, общата сума на ликвидните активи и годишните финансови задължения.

(8) Предвид рисковете, свързани с използването на различни подходи, и възможните отрицателни последици от такива различия върху съдържателността на симулацията на способността на потенциалните неопитни инвеститори да понасят загуби е целесъобразно да се определи достатъчно подробно как следва да се изчислява всеки от компонентите, използвани за изчисляване на нетната стойност, и да се установи обща дата за оценка на различните компоненти.

(9) Настоящият регламент е изготвен въз основа на проекта на регулаторните технически стандарти, представен на Комисията от Европейския орган за ценни книжа и пазари и разработен в тясно сътрудничество с Европейския банков орган.

(10) Европейският орган за ценни книжа и пазари проведе открити обществени консултации по проекта на регулаторните технически стандарти, въз основа на който е изготвен настоящият регламент, анализира потенциалните разходи и ползи и поиска становището на Групата на участниците от сектора на ценните книжа и пазарите, създадена с член 37 от Регламент (ЕС) № 1095/2010 на Европейския парламент и на Съвета ([2]).

(11) С Европейския надзорен орган по защита на данните беше извършена консултация в съответствие с член 42, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета ([3]) и той прие своето становище на 1 юни 2022 г.,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Оценка на целесъобразността на услугите за колективно финансиране

1. Когато оценяват в съответствие с член 21, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2020/1503 дали предлаганите услуги за колективно финансиране са подходящи за потенциалните неопитни инвеститори, както и кои са тези услуги, доставчиците на услуги за колективно финансиране вземат предвид следното:

а) дали потенциалният неопитен инвеститор притежава необходимия опит и познания, за да разбере инвестиционния риск като цяло;

б) дали потенциалният неопитен инвеститор притежава необходимия опит и познания, за да разбере рисковете, свързани с видовете инвестиции, предлагани на платформата за колективно финансиране.

2. За целите на параграф 1, буква б) доставчиците на услуги за колективно финансиране оценяват разбирането на потенциалния неопитен инвеститор относно това какво представлява услуга за колективно финансиране и рисковете, свързани с нея.

([2]) Регламент (ЕС) № 1095/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. за създаване на Европейски надзорен орган (Европейски орган за ценни книжа и пазари), за изменение на Решение № 716/2009/ЕО и за отмяна на Решение 2009/77/ЕО на Комисията (ОВ L 331, 15.12.2010 г., стр. 84).

([3]) Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Регламент (ЕО) № 45/2001 и Решение № 1247/2002/ЕО (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 39).

Член 2

Информация, която се изисква в съответствие с член 21, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2020/1503

1. Информацията, която доставчиците на услуги за колективно финансиране трябва да поискат от потенциалните неопитни инвеститори по отношение на техния опит и основно разбиране за свързаните с инвестирането рискове, доколкото това е подходящо за естеството, мащаба и сложността на предлаганата услуга за колективно финансиране и вида на предвидената инвестиция, включва следното:

а) видовете инвестиционни услуги и финансови инвестиции, с които е запознат потенциалният неопитен инвеститор;

б) естеството, обема и честотата на предишните сделки на потенциалния неопитен инвеститор с прехвърлими ценни книжа, допуснати инструменти за целите на колективно финансиране или заеми, включително в предприятия в първоначален етап на дейност или в етап на разрастване на дейността, и периода, през който са извършени тези сделки;

в) образователното и професионалното ниво или относимата бивша професия на потенциалния неопитен инвеститор, включително професионалния опит или професионалните умения, придобити във връзка с инвестициите в колективно финансиране.

2. Информацията, която доставчиците на услуги за колективно финансиране трябва да поискат от потенциалните неопитни инвеститори по отношение на техните инвестиционни цели, включва, когато е уместно във връзка с вида на предлаганата услуга за колективно финансиране, следното:

а) информация относно очаквания период на държане на инвестициите от потенциалните неопитни инвеститори;

б) рисковия профил на потенциалните неопитни инвеститори и техните предпочитания по отношение на устойчивостта на инвестициите;

в) целите на инвестицията на потенциалните неопитни инвеститори.

3. При оценката на финансовото положение на потенциалните неопитни инвеститори доставчиците на услуги за колективно финансиране вземат предвид резултатите от симулацията, посочена в член 21, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2020/1503.

Член 3

Надеждност на информацията, поискана в съответствие с член 21, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2020/1503

1. Доставчиците на услуги за колективно финансиране предприемат разумни стъпки, за да гарантират, че информацията, събрана от потенциалните неопитни инвеститори в съответствие с член 21, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2020/1503, е надеждна и отразява точно познанията, уменията, опита и финансовото положение на потенциалните неопитни инвеститори, инвестиционните им цели и основното разбиране за инвестиционния риск.

2. За целите на параграф 1 доставчиците на услуги за колективно финансиране предприемат следните стъпки:

а) информират потенциалните неопитни инвеститори относно важността на предоставянето на точна и актуална информация;

б) гарантират, че средствата, използвани за събиране на информация, са подходящи за целите на тези потенциални неопитни инвеститори и са разработени по подходящ начин така, че да бъдат използвани от тези потенциални инвеститори;

в) правят необходимото, за да гарантират, че използваните въпроси най-вероятно ще бъдат разбрани от потенциалните неопитни инвеститори и ще бъдат достатъчно конкретни, за да се събере информация, отразяваща адекватно и точно състоянието на потенциалните неопитни инвеститори.

Член 4

Предупреждение за рисковете съгласно член 21, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2020/1503

1. При отправяне на посоченото в член 21, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2020/1503 предупреждение за рисковете доставчиците на услуги за колективно финансиране не насърчават потенциалните неопитни инвеститори да пристъпят към инвестицията.

2. Посоченото в параграф 1 предупреждение за рисковете съдържа следния текст:

„*Инвестицията в проект за колективно финансиране включва риск от загуба на цялата инвестирана сума.*“

3. Посоченото в параграф 1 предупреждение за рисковете се представя на потенциалните неопитни инвеститори по лесен за четене начин, на видно място на уебсайта на доставчиците на услуги за колективно финансиране.

4. Прозорецът, в който се изобразява посоченото в параграф 1 предупреждение за рисковете, се вижда ясно и остава видим на уебсайта на доставчиците на услуги за колективно финансиране, докато потенциалните неопитни инвеститори не потвърдят, че са получили и разбрали това предупреждение.

Член 5

Симулация на способността за понасяне на загуби с помощта на онлайн инструмент за изчисляване

1. Доставчиците на услуги за колективно финансиране предоставят на уебсайта си онлайн инструмент за изчисляване, който дава възможност на потенциалните неопитни инвеститори да симулират способността си за понасяне на загуби.

2. Посоченият в параграф 1 онлайн инструмент изчислява способността на потенциалните неопитни инвеститори за понасяне на загуби въз основа на информацията, посочена в член 21, параграф 5, букви а), б) и в) от Регламент (ЕС) 2020/1503, както е предоставена от потенциалите неопитни инвеститори.

3. Посоченият в параграф 1 онлайн инструмент е лесен за използване и не изисква от потенциалните неопитни инвеститори да извършват действия, различни от предоставянето на информацията, посочена в член 21, параграф 5, букви а), б) и в) от Регламент (ЕС) 2020/1503.

4. Посоченият в параграф 1 онлайн инструмент показва резултата от симулацията по начин, който е ясен и разбираем за потенциалните неопитни инвеститори.

5. Посоченият в параграф 1 онлайн инструмент се създава по начин, който не дава възможност на доставчиците на услуги за колективно финансиране да имат достъп или да записват информацията, въведена от потенциалните неопитни инвеститори съгласно параграф 3, или да изменят или да влияят върху резултата от симулацията, посочена в параграф 4. Онлайн инструментът обаче може да има вградена функция, даваща възможност на потенциалните неопитни инвеститори да предадат резултата от симулацията на доставчика на услуги за колективно финансиране.

Член 6

Симулация на способността за понасяне на загуби в допълнение към онлайн инструмента за изчисляване

В допълнение към онлайн инструмента, посочен в член 5, параграф 1, доставчиците на услуги за колективно финансиране могат да предложат на потенциалните неопитни инвеститори възможността да симулират своята способност за понасяне на загуби чрез различен метод, при условие че доставчикът на услуги за колективно финансиране предостави на потенциалните неопитни инвеститори подходяща информация за метода, използван за симулиране на способността за понасяне на загуби.

Член 7

Изчисляване на нетната стойност на потенциален неопитен инвеститор

За целите на симулацията, посочена в член 21, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2020/1503, нетната стойност на потенциалните неопитни инвеститори се изчислява по следната формула:

Нетна стойност = (нетен годишен доход) + (обща сума на ликвидните активи) – (годишни финансови задължения)

Член 8

Нетен годишен доход

1. Нетният годишен доход, посочен във формулата по член 7, се изчислява, като от получения от потенциалния неопитен инвеститор общ годишен доход се приспаднат свързаните разходи и такси, социалноосигурителни вноски и данъци.

2. За целите на параграф 1 общият годишен доход е сборът от всички доходи от трудова дейност, лихви по банкови депозити или други дългови инструменти, плащания на дивиденти или доходи от недвижимо имущество, като:

а) „доходи от трудова дейност“ включва заплати, обезщетения за безработица и пенсионни плащания, получени от неопитния инвеститор, с изключение на извънредните плащания;

б) „лихви по банкови депозити или други дългови инструменти“ включва плащания по банкови депозити или други дългови инструменти, получени от неопитния инвеститор през предходната календарна година, с изключение на извънредните плащания;

в) „плащания на дивиденти“ включва плащания, получени от потенциалния неопитен инвеститор за притежавани от него акции или дялове на колективна инвестиционна схема или в други капиталови инструменти, с изключение на капиталовите печалби, реализирани чрез продажбата на всички притежавани участия или на част от тях;

г) „доходи от недвижимо имущество“ включва всяко плащане, получено във връзка с отдаването под наем на недвижими имоти, с изключение на капиталова печалба, реализирана чрез продажбата на всички недвижими имоти или на част от тях.

Член 9

Обща сума на ликвидните активи

1. Общата сума на ликвидните активи, посочена във формулата по член 7, се изчислява като сбор от общите парични средства, държани от неопитния инвеститор по спестовни сметки и разплащателни сметки, и стойността на активите, които могат лесно и бързо да бъдат преобразувани в парични средства, включително:

а) спестовни продукти, които могат да бъдат превърнати в парични средства в рамките на максимум 30 календарни дни;

б) финансови инструменти, договорени на регулиран пазар по смисъла на член 4, параграф 1, точка 21 от Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ([4]);

в) акции и дялове на колективни инвестиционни схеми, предлагащи права на обратно изкупуване най-малко на седмична основа.

([4]) Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Директива 2002/92/ЕО и на Директива 2011/61/ЕС (ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 349).

2. Следните активи не се считат за ликвидни активи:

а) недвижими имоти;

б) суми, изплатени по пенсионна схема за професионално пенсионно осигуряване;

в) дружествени дялове, които не подлежат на свободно обратно изкупуване или прехвърляне, включително предишни инвестиции в колективно финансиране.

Член 10

Годишни финансови задължения

Годишните финансови задължения, посочени във формулата по член 7, включват всички разходи, за които неопитният инвеститор е поел ангажимент за дадена календарна година, включително:

а) плащания за издръжка на бивши съпрузи и на деца;

б) плащания за наеми и ипотечни заеми;

в) погасяване на заеми;

г) плащания на застрахователни премии;

д) плащания на разходи за комунални услуги, включително за покриване на разходи за електричество, отопление и вода;

е) абонаментни плащания за услуги;

ж) данък върху доходите и данък сгради.

Член 11

Дата на оценка на общата сума на ликвидните активи и годишните финансови задължения

1. Общата сума на ликвидните активи, посочена в член 9, и годишните финансови задължения, посочени в член 10, се оценяват към 31 декември на календарната година, предхождаща годината, през която се извършва симулацията.

2. Когато обаче оценката към тази дата не отразява точно текущото състояние на нетната стойност на потенциалния инвеститор, оценката се извършва на по-скорошна дата, позволяваща по-точна оценка.

3. За целите на параграф 2 по-скорошна дата може да бъде всяка дата между 31 декември на календарната година, предхождаща тази, в която се извършва симулацията, и датата, на която се извършва симулацията, и е еднаква за оценката на общата сума на ликвидните активи и годишните финансови задължения. При определянето на тази дата потенциалните неопитни инвеститори преценяват дали приемането на такава дата като референтна дата ще даде възможност да се оценят точно нетният годишен доход, общата сума на ликвидните активи и годишните финансови задължения, посочени във формулата по член 7.

4. Нетният годишен доход, посочен в член 8, е доходът за календарната година, предхождаща годината, през която се извършва симулацията. Когато обаче оценката на общата сума на ликвидните активи и на годишните финансови задължения се извършва на по-скорошна дата съгласно параграф 2 от настоящия член, нетният годишен доход е доходът, получен през 12-те месеца, предхождащи тази по-скорошна дата.

Член 12

Предаване на резултата от симулацията на способността за понасяне на загуби

Доставчиците на услуги за колективно финансиране изискват от потенциалните неопитни инвеститори да им предоставят резултата от симулацията, извършена съгласно член 21, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2020/1503.

Член 13

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 13 юли 2022 година.

За Комисията
Председател
Ursula VON DER LEYEN